

**Perusopetukseen
valmistavan opetuksen**

OPETUSSUUNNITELMA

2023

**Pietarsaari, Kruunupyy, Luoto, Uusikaarlepyy,
Pedersöre**

Sisältö

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat Pietarsaareissa, Kruunupyssä, Luodossa, Uudessakaarlepyssä ja Pedersöressä	2
2. Valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö	4
2.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esiopetuksen ja perusopetuksen kanssa	5
2.2 Kielen opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö	8
2.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö	10
3. Toimintakulttuuri	11
3.1 Toimintakulttuurin periaatteet	11
3.2 Oppimisympäristö ja työtavat	14
3.3 Opetuksen eheyttäminen	14
4. Yksilöllisen opinto-ohjelman laatiminen	15
4.1 Kartoittamisaineisto ja dokumentointi	16
5. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	16
5.1 Opetuksen eriyttäminen	16
5.2 Koulun ja kodin välinen yhteistyö	17
5.3 Oppilashuolto	18
5.4 Oppilaanohjaus	19
5.5 Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	20
6. Oppilaan arviointi	20
7. Todistukset	21
8. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	21

Liitteet (ks. linkit tai erilliset asiakirjat)

[Liite 1. Vastasaapuneen oppilaan yksilöllinen opinto-ohjelma \(2022\)](#)

Liite 2. (ABC) Alkukartoitus (2022) [A](#), [B](#), [C](#)

[Liite 3. Kielitaidon tasoasteikko. A 1.2. Kehittyvä alkeiskielitaito](#)

[Liite 4. Tarkistuslista – Suomi uutena kielenä](#)

[Liite 5. Todistus, Käyttäytyminen, Kriteerit – käyttäytymisen arviointi](#)

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat Pietarsaassa, Kruunupyssä, Luodossa, Uudessakaarlepyssä ja Pedersöressä

Oppivelvollisuusikäiset ja esikouluikäiset 6–17-vuotiaat lapset ja nuoret voivat saada perusopetukseen valmistavaa opetusta. Valmistava opetus on erityisesti tarkoitettu ja suunniteltu maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille, joiden suomen kielen taito tai muut taidot eivät ole riittäviä perusopetuksessa opiskeluun. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Opetukseen osallistuminen ei edellytä oleskelulupaa. Opetussuunnitelmassa käytetään myös käsitettä vastasaapunut oppilaasta, joka noudattaa valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan maahanmuuttajataustaisen lapsen ja nuoren suomen kielen taitoa sekä muita valmiuksia, joita tarvitaan esiopetuksessa tai perusopetuksessa. Tarkoituksena on lisäksi tukea oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Samalla on tärkeää, että opetus tukee oppilaan omaa äidinkieltä ja oman kulttuurin tuntemusta.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on, että oppilas saavuttaa suomen kielen perustaidot siten, että hänet voidaan mahdollisuuksien mukaan integroida oppilaan ikätasoa vastaavaan perusopetukseen. Oppilaalle laaditaan yksilöllinen opinto-ohjelma (liite 1), jossa määritellään oppilaan oppimisen tavoitteet, opiskeltavat oppiaineet, tuntimäärä ja sisältö sekä oppilaan integroiminen ikätasoaan vastaaviin opetusryhmiin esiopetukseen tai perusopetukseen. Opinto-ohjelmassa kuvaillaan lisäksi ohjauksen järjestäminen sekä oppilaan tukitoimenpiteiden tarve. Elleivät oppilaan taidot ole riittävät perusopetuksessa opiskelemiseen, on oppilaan opinto-ohjelmassa tärkeää kiinnittää erityistä huomiota siihen, että oppilas saa riittävän oikea-aikaisen tuen siirtyessään perusopetukseen. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitoutumattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin.

Valmistava opetus järjestetään ryhmässä tai oppilas integroidaan perusopetuksen ryhmään, jos tämä on perusteltua oppilaan kielitaidon kehitystä silmällä pitäen. On tärkeää, että perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohtana ovat yksittäisen oppilaan edellytykset ja tarpeet. Opetusryhmän oppilaat ovat todennäköisesti koulutaustaltaan, ennakkotaidoiltaan, oppiaineen taidoiltaan ja kielitaitonsa puolesta erilaisia, jolloin ryhmä on epäyhtenäinen. Tämä tulee muistaa, ja on tärkeää huomioida oppilaat ja heidän koulutaustansa tehtäessä päätöksiä valmistavan opetuksen järjestämisestä. Pyrkimyksenä on, että valmistavaan ryhmään kuuluu enintään kahdeksan oppilasta. On myös toivottavaa, että oppilaat jaetaan ikäryhmittäin vuosiluokkiin 1–5 ja 6–9. Jaon lähtökohtana on, että oppilaat voidaan parhaiten valmistella perusopetusta varten. Esikouluikäinen oppilas voidaan integroida tavalliseen esikouluryhmään, mutta kaikkien valmistavaan opetukseen osallistuvien tulee saada riittävää tukea suomen kielen oppimiseen.

Jos valmistavassa ryhmässä on enemmän kuin kahdeksan oppilasta tai oppilaita, joilla on erityisen tuen tarve, on toivottavaa, että ryhmässä on opettajan lisäksi ylimääräistä henkilöstöä. Jos ryhmässä on vähemmän kuin kahdeksan oppilasta, voi valmistavaan opetukseen osallistuva oppilas jatkaa opiskeluaan ryhmässä myös saatujen 900/1000 tunnin jälkeen, jos se katsotaan hänelle hyödylliseksi.

Ellei kunnassa ole valmistavan opetuksen ryhmää, oppilas voidaan integroida suoraan luokkaan. Tällöin lähtökohtana on alkukartoitus (liite 2) oppilaan aiemmasta koulutaustasta, taidoista sekä iästä. Oppilas saa perusopetukseen valmistavaa opetusta tavalliseen luokkaan integroituna ja noudattaa valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa, kunnes hänen arvioidaan voivan siirtyä perusopetukseen. Myös tässä tapauksessa on hyvin tärkeää huolehtia oppilaan ylimääräisen tuen tarpeesta. Kaikki oppilaat, jotka opiskelevat perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti saavat oman opinto-ohjelman, jossa suunnitellaan opetus. Opetuksen suunnittelu ja asetettavat tavoitteet perustuvat alkukartoitukseen ja oppilaan yksilöllisiin edellytyksiin.

Oppilaat voidaan integroida valmistavan opetuksen aikana yleisopetuksen ryhmiin joissakin oppiaineissa. Integrointi tukee heidän kielellistä tai sosiaalista kehittymistä. Integroitaessa on lähdettävä siitä, että oppilas selviää ikätasoisesta aineistosta

omalla taitotasollaan ja että hän pystyy ilmaisemaan perustarpeet suomeksi. Integroimisen tarkoituksena on kehittää oppilaan opiskeluvalmiuksia ja suomen kielen osaamista sekä monipuolista osaamista ja kykyä omaksua eri oppiaineiden sisältö. Kielitietoisten työtapojen hyödyntäminen opetuksessa tukee sirtymistä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Kielitietoiset työtavat hyödyttävät kaikkia oppilaita ja eriyttävät opetusta luontevasti ja joustavasti. Nämä työtavat edellyttävät opettajien välistä yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimiselle. Oppiaineet, joissa oppilas integroidaan yleisopetuksen ryhmään, dokumentoidaan vastasaapuneen oppilaan yksilölliseen opinto-ohjelmaan.

Oppilaan opinto-ohjelmaa arvioidaan viimeistään oppilaan valmistavan opetuksen koulunkäynnin päättyessä. Jos oppilas voi siirtyä perusopetukseen, tulee siirtyminen ja riittävät tukitoimet suunnitella ja dokumentoida. Rehtori ja valmistavan opetuksen opettaja ovat päävastuussa siitä, että oppilasta koskeva tieto tulee asianomaisten opettajien tietoon. On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että valmistavan opetuksen aikana tehdään yhteistyötä mahdollisimman hyvän inklusion saavuttamiseksi.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päättyessä oppilas saa todistuksen osallistumisesta. Todistukseen merkitään opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö sekä kuvaus oppilaan edistymisestä. Oppilas ei saa numeroarvosanoja, vaan valmistavan opetuksen arviointi annetaan sanallisesti. Tavoitteena on kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin.

2. Valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö

Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen kielen taitoa, tukea sosiaalista kehitystä sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Onnistumisen ehtona on oppilaan aikaisemman koulutaustan ja osaamisen alkukartoitus sekä oppilaan kielen ja osaamisen kehittymisen jatkuva seuranta valmistavan opetuksen aikana.

Valmistavan opetuksen keskeisenä sisältönä on suomi toisena kielenä sekä soveltuvia osia opetussuunnitelman mukaisista perusopetuksen oppiaineista. Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma, joka on voimassa oppilaan noudattaessa valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Tavoitteita

määriteltäessä, sisältöä valittaessa ja opetusjärjestelyjä suunniteltaessa on opinto-ohjelman lähtökohtana oppilaan ikä, opiskelutaidot ja aiemmat opinnot. On tärkeää, että valmistavan opetuksen ja perusopetuksen opettajat tekevät yhteistyötä, kun oppilas integroidaan johonkin oppiaineeseen. Oppilaan kielen ja taitojen kehityksen jatkuva seuranta on ensiarvoisen tärkeää valmistavan opetuksen aikana oppilaan perusopetukseen siirtymisen kannalta.

Valmistava ryhmä on tärkeä paikka, jossa rakennetaan oppilaan kouluvalmiutta ja koulujärjestelmän ymmärtämistä. Valmistavan opetuksen oppilaiden on mahdollisuuksien mukaan osallistuttava koulun yhteisiin tilaisuuksiin, sillä yhteistoiminta koulun muiden oppilaiden kanssa vaikuttaa kielen kehitykseen ja sosiaalisten suhteiden syntyymiseen.

2.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esiopetuksen ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen keskeinen sisältö on jaettu kolmeen osa-alueeseen lähiseudullamme. Nämä ovat suomi, oppiainekohtainen kieli sekä koulu ja paikallistuntemus. Opetuksen keskeinen sisältö on lisäksi jaettu vuosiluokkiin 1–5 ja 6–9, sillä eri ikäluokkien oppilailla on erilaiset tarpeet heidän tulevaisuuden koulunkäyntiään silmällä pitäen. Vuosikurssien 6–9 oppilaita on valmistettava toisen asteen koulutusta varten ja tuettava toisella tavoin perusopetuksesta selviämiseksi.

Esiopetus

Valmistavan opetuksen aikana esiopetukseen integroitavat oppilaat tarvitsevat riittävästi aikaa ja ylimääräistä tukea suomen kielen oppimiseen. Lisäksi on tärkeää, että vasta maahan muuttaneet, esiopetukseen integroidut oppilaat kartoitetaan ja heille laaditaan omat opinto-ohjelmat.

Keskeinen sisältö vuosiluokilla 1–5

Suomen kielen perustaidot	Oppiainekohtainen kieli/ teema-alueet	Koulu ja paikallistuntemus
Kommunikointi	Ympäristöoppi	Yleiset koulutaidot

<p>Arkipäivän fraasit koulupäivästä selviämiseksi</p> <p>Lukeminen ja kirjoittaminen suomeksi (aakkoset: foneemit ja grafeemit)</p> <p>Oikean ääntämisen harjoittaminen</p> <p>Kertominen/selostaminen Vuorottelu keskustelussa Itsestään, perheestään ja suvustaan kertominen Erilaiset leikit ja pelit pienryhmissä Erilaisten tunteiden ja ammattien dramatisointi</p> <p>Kuullun ymmärtäminen</p> <p>Kielioppi Substantiivit Adjektiivit Verbit Pronominit Lukusanat Kysymyssanat</p> <p>Sanajärjestys</p> <p>Suomi toisena kielenä</p> <p>Oppilaan edellytysten perusteella, lähtökohtana S2-opetussuunnitelma</p>	<p>Vesi Ilma Metsä Jokamiehenoikeus Lähiympäristön eläimet Lähiympäristön kasvit Sää Ilmansuunnat/kartta/ maanosat</p> <p>Matematiikka</p> <p>Laskutavat ja symbolit Algoritmit vuosikurssin mukaan Yksiköt</p> <p>Käytännön aineet</p> <p>Monialaista yhteistyötä</p> <p>Liikunta</p> <p>Uimaopetus Luistelu Hiihto</p> <p>Musiikki</p> <p>Laulu ja soittimet</p> <p>Kuvataide</p> <p>Materiaali ja tekniikat</p> <p>Käsityö</p> <p>Materiaali ja välineet/työkalut</p>	<p>Yleiset säännöt Koulun järjestyssäännöt Koulupiha Luokkahuone Koulurakennus Ruokala ja ruoka Lähiympäristö (liikuntapaikat, lähiympäristön metsäalueet ym.) Liikennesäännöt Kalenteri, Viikonpäivät, kuukaudet, vuodenajat Perinteet</p>
---	--	---

Keskeinen sisältö vuosiluokilla 6–9

Suomen kielen perustaidot	Oppiainekohtainen kieli/ teema-alueet	Koulu ja paikallistuntemus
Kommunikointi	Biologia ja maantieto	Yleiset koulutaidot

<p>Arkipäivän fraasit koulupäivästä selviämiseksi</p> <p>Lukeminen ja kirjoittaminen suomeksi (aakkoset: foneemit ja grafeemit)</p> <p>Oikean ääntämisen harjoittaminen</p> <p>Kertominen/selostaminen Vuorottelu keskustelussa Itsestään, perheestään ja suvustaan kertominen Erilaiset leikit ja pelit pienryhmissä Erilaisten tunteiden ja ammattien dramatisointi</p> <p>Kuullun ymmärtäminen</p> <p>Kielioppi Substantiivit Adjektiivit Verbit Pronominit Lukusanat Kysymyssanat</p> <p>Sanajärjestys</p> <p>Suomi toisena kielenä Oppilaan edellytysten perusteella, lähtökohtana S2-opetussuunnitelma</p>	<p>Vesi Ilma Metsä Jokamiehenoikeus Lähiympäristön eläimet Lähiympäristön kasvit Sää Ilmansuunnat/kartta/ maanosat</p> <p>Matematiikka</p> <p>Laskutavat ja symbolit Prosentti Yksiköt Algoritmit vuosikurssin mukaan</p> <p>Yhteiskuntaoppi</p> <p>Demokratia Oikeudet ja velvollisuudet Valtiomuoto EU Ihmisoikeudet, sananvapaus Suomen itsenäisyys</p> <p>Käytännön aineet</p> <p>Monialaista yhteistyötä</p> <p>Liikunta</p> <p>Uimaopetus Luistelu Hiihto</p> <p>Musiikki</p> <p>Laulu ja soittimet</p> <p>Kuvataide</p> <p>Materiaali ja tekniikat</p>	<p>Yleiset säännöt Koulun järjestyssäännöt Koulupiha Luokkahuone Koulurakennus Ruokala ja ruoka Lähiympäristö (liikuntapaikat, lähiympäristön metsäalueet ym.)</p> <p>Digitaaliset taidot Koulun digitaalisten välineiden ja digitaalisten alustojen käyttämisen oppiminen</p> <p>Wilma Tutustuminen lukujärjestyksiin ja tiedotukseen Viestien vastaanottaminen ja lähettäminen Poissaolosta ilmoittaminen</p> <p>Opintopolut</p> <p>Tuntea jatko-opintojen mahdollisuudet (opinto-ohjaajan antaman opinto-ohjaus)</p> <p>Hyvinvointi Oppilashuollon palvelut</p> <p>Elämää Suomessa Viikonpäivät, kuukaudet, kalenteri ym. Perinteet ja tavat Byrokratia: erilaiset lomakkeet, työhakemukset jne.</p>
--	---	--

	<p>Käsityö Materiaali ja välineet/työkalut</p> <p>Kotitalous Reseptit, ainekset, välineet</p>	
--	---	--

2.2 Kielen opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Valmistavassa opetuksessa suomi toisena kielenä -opinnot koostuvat soveltuvien oppiaineiden seudullisesta opetussuunnitelmasta. Suomi toisena kielenä -opetuksen lähtökohtana valmistavassa opetuksessa on oppilaan kokonaistilanne, ikä, kielelliset taidot ja koulutausta. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Suomi toisena kielenä -opetuksen yleinen tavoite on, että oppilas saa hyvän perussanaston ja oppii suomen perusrakenteet, jotta hän voi tehdä itsensä ymmärretyksi koulussa sekä sosiaalisissa ja arkipäivän tilanteissa. Oppilaan tulee saavuttaa puheen, lukemisen, kirjoittamisen sekä kuullun- ja luetunymmärtämisen taidot. Suomi toisena kielenä -opetuksen tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito (liite 3). Suomen kielen opinnot ja oppilaan oman äidinkielen opinnot muodostavat yhdessä edellytykset toimivalle kaksikielisuudelle. Kielellistä ja ainekohtaista osaamista kehittäviä työtapoja, joita suositellaan suomi toisena kielenä -opetussuunnitelmassa, korostetaan myös valmistavassa opetuksessa. On tärkeää, että vastasaapunut oppilas saa mahdollisuuden käyttää kaikkia kieliään omaksuessaan uutta tietoa, vaikka tavoitteena onkin, että oppilas kehittää suomen kielen taitoaan.

Luku- ja kirjoitustaidottomat oppilaat

Heikon luku- ja kirjoitustaidon omaavilla lapsilla ja nuorilla korostetaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa näiden taitojen oppimista. Oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asetetaan siten, että oppilaat saavat omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa opetusta. Sisällöt valitaan niin, että ne tukevat arkitilanteista selviytymistä, kotoutumista ja auttavat opiskelijaidentiteetin kehittämisessä. Oman äidinkielen opiskelu edistää oppilaan oppimistaitoja ja vahvistaa kulttuurista

identiteettiä. Jos valmistavan opetuksen ryhmässä on luku- ja kirjoitustaidottomia oppilaita, on suunniteltava tarvittavat pedagogiset ratkaisut. Lisäksi tarvitaan yhteistyötä erityisopettajan kanssa varhaisessa vaiheessa. Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmistamiseen on varattava riittävästi aikaa. Jos oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää huomiota perusopetukseen siirtymisen aikatauluun. Perusopetukseen siirtyvän oppilaan siirtymä on suunniteltava tarkkaan ja riittävästi tukitoimenpiteitä on oltava saatavilla. Oppilaan on tarvittaessa voitava jatkaa valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitoutumattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimenpitein. Luku- ja kirjoitustaidottomat oppilaat tarvitsevat useimmiten henkilökohtaista ohjaamista kaikissa oppiaineissa selvittääkseen kouluarjestaan, sekä valmistavassa opetuksessa että myöhemmin perusopetuksessa.

Oppilaan äidinkieli

Pyrimme antamaan oppilaalle hänen oman äidinkiellensä opetusta. Oman äidinkielen opetusta järjestetään yleisen opetuksen lisäksi ja päätös viikkotunneista tehdään tarpeen mukaan. Oppilaan äidinkielen opetus ei kuulu perusopetuksesta annetun lain piiriin, ja siksi äidinkielen taitoja ei arvioida arvosanalla. Yhteistyö perusopetukseen valmistavan opetuksen opettajan ja omaa äidinkieltä opettavan opettajan välillä on tärkeää.

Muut kielet

Vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opinnot aloitetaan, kun oppilaalla on riittävät suomen kielen taidot tai asianomaisen kielen taidot. Opettaja tekee siis yksilöllisen arvion, missä määrin oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi sisällyttää vieraiden kielten opiskelua valmistavan opetuksen aikana.

Jos oppilasta opettavat opettajat katsovat, että oppilaan suomen kielen taito on sen verran puutteellinen, ettei hän selviä toisen kotimaisen kielen tai vieraan kielen opinnoista, on kielen opetusta mahdollista siirtää myöhemmäksi. Tuolloin oppilas opiskelee ruotsia ja/tai englantia B1-oppikurssina 6. tai 7. vuosikurssilta alkaen.

Yksittäisissä tapauksissa on mahdollista jättää kokonaan pois toisen kotimaisen kielen opinnot.

Kyseisissä tapauksissa päätöstä tulee edeltää perusteellinen selvitys asiasta. Oppilaat, jotka eivät opiskele ruotsia tai englantia, saavat sen sijaan lisäopetusta suomi toisena kielenä -oppiaineena tai tukiopetusta lukuaineissa. Kielenopetusta koskevat päätökset tulee tehdä yhteistoimin huoltajien kanssa ja kirjataan oppilaan opinto-ohjelmaan ennen siirtymistä perusopetukseen.

2.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeinen sisältö

Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet.

Pietarsaaren, Luodon, Uudenkaarlepyyn, Kruunupyyn ja Pedersören valmistavan opetuksen sisältö jaetaan kolmeen osa-alueeseen. Ensimmäinen osa-alue on suomi toisena kielenä ja kirjallisuus ja kuvaillaan saman nimisen otsikon alla. Kaksi muuta keskeisen sisällön osa-alueita ovat oppiainekohtainen kieli/teema-alueet sekä koulu ja paikallistuntemus. Osa-alueella oppiainekohtainen kieli/teema-alueet annetaan ehdotuksia usealla vuosikurssilla toistuvasta sisällöstä. Oppilaille voi olla suurta hyötyä kyseisestä oppiainekohtaisesta kielestä jo valmistavan opetuksen aikana. Työskentely tietoisesti aihealueiden parissa, jotka ovat sekä kieltä että oppiainekohtaista kieltä kehittävä, on ensiarvoisen tärkeää oppilaan siirtyessä myöhemmin perusopetukseen. Kolmas aihealue on koulu ja paikallistuntemus ja sen avulla pyritään luomaan oppilaille perusturvallisuuden tunne koulussa sekä lähialueen ja koulujärjestelmän tuntemus ja näihin liittyviä teemoja. Vanhemmille oppilaille vuosikursseilla 6–9 kyseessä on yhä enemmän arkipäivässä syntyvistä tilanteista selviäminen, perusopetuksen päättäminen päättötodistuksella sekä omien jatko-opintojen ja tulevaisuuden ammatinvalinnan pohtiminen.

Oppilaalla tulee olla jatkossa mahdollisuus suorittaa perusopetus päätökseen Suomessa. Opintojen suunnittelun lähtökohtana on opetuksen tehtävän kuvaus ja

siirtymät ajankohtaisten vuoriskurssien välillä perusopetuksessa sekä vuosikurssin 10 mukaan opiskeltavat oppiaineet.

Jos oppilas ei osallistu evankelisluterilaiseen uskonnonopetukseen, vaihtoehtona on elämäkatsomustieto. Päätös oppilaan uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetuksesta on kirjattava oppilaan opinto-ohjelmaan.

3. Toimintakulttuuri

3.1 Toimintakulttuurin periaatteet

Oppiva organisaatio on toimintakulttuurin ydin

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Tavoitteiden pohdinta ja oman työn säännöllinen arviointi edistävät yhteisön oppimista. Oppiva yhteisö luo edellytyksiä yhdessä ja toinen toisiltaan oppimiseen. Se luo edellytyksiä myös tutkimiseen ja kokeilemiseen sekä innostumisen ja onnistumisen kokemuksiin. Se antaa sopivia haasteita ja tukee vahvuuksien löytämistä ja hyödyntämistä. Siinä arvostetaan työhön syventymistä, oppimisessa tarvittavaa ponnistelua ja työn loppuunsaattamista.

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Yhteisö arvostaa ja hyödyntää maan kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Toiminnassa otetaan huomioon yhteisön jäsenten yksilöllisyys ja tasa-arvoisuus sekä yhteisön tarpeet. Koulun käytännöt ovat joustavia ja mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Liikkuminen sekä mielen hyvinvointia edistävät yhteiset toiminnot ovat luonteva osa jokaista koulupäivää. Yhteisöllinen oppilashuolto on tärkeä osa toimintakulttuuria.

Oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada ohjausta sekä tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilöinä että ryhmän jäseninä. Yhteisössä arvostetaan hyväntahtoisuutta ja ystävällisyyttä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan välittömästi.

Koulutyössä pyritään arjen ennakoitavuuteen ja kiireettömyyteen. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus rakentavat luottamusta. Rauhallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä ympäristön viihtyisyys edistävät työrauhaa.

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat yhteisön kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Oppiva yhteisö tunnistaa oppimisen ja tiedon rakentumisen moninaisuuden ja toimii joustavasti. Se rohkaisee kokeilemiseen ja antaa tilaa eri ikäkausille ja oppijoille tunnusomaiselle toiminnallisuudelle, luovalle työskentelylle, liikkumiselle, leikille ja elämyksille. Luodaan mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään edistämään vuorovaikutusta sekä työskentelyn moniaistisuutta ja monikanavaisuutta.

Kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus

Koulu oppivana yhteisönä arvostaa ja hyödyntää maan kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Se kehittää yksilöiden ja ryhmien välistä ymmärrystä ja kunnioitusta sekä vastuullista toimintaa. Yhteisössä tunnistetaan, että oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin on perusoikeus, jota pidetään koulutyön tietoisena lähtökohtana. Kulttuuritraditioihin tutustutaan, erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti ja luodaan uusia tapoja toimia yhdessä.

Yksi kulttuurisen moninaisuuden ilmentymä on monikielisyys. Eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan. Kielitietoisessa yhteisössä keskustellaan kieliin ja kielyhteisöihin kohdistuvista asenteista ja ymmärretään kielen keskeinen merkitys oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytäntönsä ja käsitteistönsä. Eri tiedonalojen kielet ja symbolijärjestelmät avaavat samaan ilmiöön eri näkökulmia. Opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. Kielitietoisessa

koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Osallisuus ja demokraattinen toiminta

Osallisuutta edistävä, ihmisoikeuksia toteuttava ja demokraattinen toimintakulttuuri luo perustan oppilaiden kasvulle aktiivisiksi kansalaisiksi. Oppilaat osallistuvat oman kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. He saavat kokemuksia kuulluiksi ja arvostetuiksi tulemisesta yhteisön jäsenenä. Oppilaskuntatoiminta tarjoaa yhden tärkeän väylän oppilaiden osallistumiselle. Muut toimintamuodot kuten tukioppilas- ja kummitoiminta, vapaaehtoistyö tai erilaiset kestävän kehityksen toiminnot täydentävät sitä.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina riippumatta mistään henkilöön liittyvästä tekijästä. Samanarvoisuus ei merkitse samanlaisuutta. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Peruskouluaikana oppilaiden käsitys omasta sukupuoli-identiteetistä ja seksuaalisuudesta kehittyy. Opetus on lähestymistavaltaan sukupuolitietoista. Yhteisö rohkaisee oppilaita tunnistamaan omat mahdollisuutensa sekä suhtautumaan eri oppiaineisiin, tekemään valintoja ja sitoutumaan opiskeluun ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppimisympäristöjä, työtapoja ja opetusmateriaaleja valitsemalla ja kehittämällä luodaan näkyvyyttä inhimillisen moninaisuuden arvostamiselle.

Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

Oppiva yhteisö ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon kestävän elämäntavan välttämättömyyden. Kestävän elämäntavan aineettomien tekijöiden merkitystä

hyvinvoinnille korostetaan ja niille annetaan aikaa ja näkyvyyttä päivittäisessä koulutyössä. Oppilaat ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa kestävää arkea. Realistinen ja käytännöllinen asenne hyvän tulevaisuuden edellytysten muovaamiseen vahvistaa kasvamista vastuullisuuteen yhteisön jäsenenä, kuntalaisina ja kansalaisina. Se rohkaisee oppilaita kohtaamaan avoimesti ja uteliaasti maailman moninaisuutta sekä toimimaan oikeudenmukaisemman ja kestävämmän tulevaisuuden puolesta.

3.2 Oppimisympäristö ja työtavat

Oppimisympäristöjä kehitetään jokaisen oppilaan ja koko koulun kokonaisyhyvinvointi huomioiden. Ympäristöjen on oltava turvalliset, terveet ja niiden on edistettävä oppilaan tervettä kehitystä ja hyvinvointia ikä ja edellytykset huomioiden. Oppilaiden on opittava toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti kaikissa oppimisympäristöissä. Työrauha ja ystävällinen, rauhallinen ilmapiiri tukevat oppimista.

Työtapojen lähtökohtana ovat opetukselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Vaihtelevat työtavat tukevat ja ohjaavat sekä opetusryhmän että yksittäisen oppilaan oppimista. Opetuksessa käytetään eri ikäryhmille sopivia työtapoja sekä erilaisia opetus- ja oppimistilanteita. Oppilaat saavat mahdollisuuden osoittaa osaamisensa eri tavoin monipuolisten työtapojen ja arviointimenetelmien avulla. Työtapoja valittaessa on pyrittävä tunnistamaan ja muuttamaan sukupuolisidonnaisia asenteita ja rutiineja.

3.3 Opetuksen eheyttäminen

Eheyttävän opetuksen toteuttamisen tapa ja kesto voivat vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen. Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Jotta voidaan turvata kaikkien oppilaiden mahdollisuus kokonaisuuksien tarkasteluun ja oppilaita kiinnostavaan tutkivaan työskentelyyn, opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamistavat päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa ja ne täsmennetään koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.

4. Yksilöllisen opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää. Sen sijaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma (liite 1). Opinto-ohjelman laativat valmistavan opetuksen opettaja, perusopetuksen tuleva opettaja ja erityisopettaja. Ohjelman sisällöstä kerrotaan huoltajalle. Opinto-ohjelma laaditaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa valmistavan opetuksen aloittamisesta ja sen lähtökohtana on valmistavan opettajan ensimmäinen kartoitus alkukartoituksen avulla. Opinto-ohjelmaan sisältyy oppilaan oppimissuunnitelma ja opintojen järjestäminen valmistavan opetuksen aikana. Vasta maahan muuttaneen oppilaan tarpeet ja edellytykset vaikuttavat oppiaineiden määrään ja tarvittaviin tukitoimenpiteisiin.

Valmistavan opetuksen opettaja vastaa lähtötason alkukartoituksesta. Alkukartoitus tehdään melko varhaisessa vaiheessa oppilaan aloittaessa valmistavassa opetuksessa. Oppilaan äidinkielen opettaja voi osallistua kartoitukseen sen helpottamiseksi, mutta myös tulkkia voidaan käyttää. Kartoituksen jälkeen tehdään päätös oppilaan tulevaisuuden koulunkäynnin strategiasta. Rehtori, luokanopettaja/aineopettaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, valmistavan opetuksen opettaja ja S2-opettaja tekevät yhteistyötä ja vastaavat oppilaan oman opinto-ohjelman suunnittelemisesta ja laatimisesta valmistavan opetuksen aikana.

Oppilaan kokemus koulunkäynnistä ja koulutausta ovat usein ratkaisevia sijoitettaessa oppilas luokkaan oppiaineisiin ja kouluyhteisöön integroitaessa. Jos oppilas on 6–7-vuotias, ehdotetaan että hän aloittaa koulunkäyntinsä esikoulussa. Kartoituksen perusteella muut oppilaat sijoitetaan ikänsä perusteella vuosikurssille tai ikätasoaan alemmalle vuosikurssille. Lopullisesta vuosikurssisijoituksesta päätetään perusopetukseen siirtymisen yhteydessä.

4.1 Kartoittamisaineisto ja dokumentointi

Pietarsaari, Kruunupyy, Luoto, Uusikaarlepyy ja Pedersöre käyttävät syksyllä 2022 alkaen kartoittamisaineistoa, *Alkukartoitus*. Kartoittamisaineiston lähtökohtana on Ruotsissa käytetty aineisto ”Steg 1 – kartläggning av nyanlända”, joka on Skolverketin julkaisema (2016), mutta se on sopeutettu Suomen olosuhteisiin sopivaksi. Kartoitusaineistoon sisältyy ohjaava dokumentointi- ja keskustelupohja ja kartoittamisprofiili, jonka opettaja täyttää dokumentointipohjan perusteella.

Kun alkukartoitus on laadittu, voidaan täyttää asiakirja *Vastasaapuneen oppilaan yksilöllinen opinto-ohjelma* Wilmassa. On tärkeää, että oppilaan opinto-ohjelman lähtökohtana ovat edellytykset ja tarpeet, jotka ilmenevät alkukartoituksesta, ja että valmistavassa opetuksessa arvioidaan ja päivitetään jatkuvasti opinto-ohjelmaa.

Esiopetuksessa voidaan käyttää tarkistuslistaa Suomi uutena kielenä (liite 4), jonka avulla kartoitetaan oppilaiden kielitaso vuosikurssille 1 siirryttäessä.

5. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää, että oppilas tarvitsee tukea opinnoissaan, on tukea annettava oppilaalle sopivimmalla tavalla. Valmistavassa opetuksessa oppilaat saavat tarvittaessa tukiopetusta, oppilashuollon tarjoamia tukitoimenpiteitä ja erityisopetusta osa-aikaisesti. Jos oppilaan saama tuki ei ole riittävä, on oppilaan erityisen tuen tarve kartoitettava.

5.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimisedellytyksiltään. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että oppilaiden väliset erot huomioidaan.

Opettajan *alkukartoituksen* kautta saaman taustatiedon perusteella hän voi yhdessä muiden opettajien kanssa tarpeen mukaan eriyttää eri oppiaineiden opetukseen käytettävää oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai

materiaaleja. Tämä on kirjattava oppilaan opinto-ohjelmaan siten, että se on dokumentoitu ja sitä voidaan käyttää suunnittelun perustana oppilaan siirtyessä perusopetukseen. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan huomioida.

5.2 Koulun ja kodin välinen yhteistyö

Perusopetuslain mukaan opetus toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö lisää oppilaan hyvinvointia ja turvallisuutta. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Hänen on myös huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus sekä tiedon ja tuen tarpeet. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä muutoin monipuolista viestintää.

Voidakseen huolehtia kasvatustehtävästään huoltajan tulee saada tietoa lapsensa oppimisen ja kasvun edistymisestä sekä mahdollisista poissaoloista. Lisäksi huoltajan kanssa keskustellaan opetuksen järjestämisen keskeisistä asioista, kuten opetussuunnitelmasta, oppimisen tavoitteista, oppimisympäristöistä ja työtavoista, oppimisen tuesta ja oppilashuollosta, arvioinnista ja todistuksista sekä opiskeluun liittyvistä valinnoista ja lukuvuoden erilaisista tapahtumista. Kannustavat ja oppilaan oppimista ja kehitystä myönteisesti kuvaavat viestit ovat tärkeitä. Yhteinen arvopohdinta luo perustan yhteiselle kasvatustyölle.

Eriyisen tärkeää yhteistyö on oppilaan koulupolun nivelvaiheissa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa. Henkilökohtaisten ja ryhmätapaamisten lisäksi yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

5.3 Oppilashuolto

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa oppilashuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Oppilashuolto liittyy läheisesti koulun kasvatus- ja opetustehtävään. Oppilashuoltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa koulu yhteisössä.

Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko koulu yhteisöä tukevana *yhteisöllisenä oppilashuoltona*. Oppilashuolto pyrkii riittävän hyvissä ajoin ennaltaehkäisemään ja havaitsemaan oppimisen esteet ja muut ongelmat sekä puuttumaan niihin tarvittaessa.

Tämän lisäksi oppilailla on lakisääteinen oikeus *yksilökohtaiseen oppilashuoltoon*. Yksilökohtaiseen oppilashuoltoon kuuluvat kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on oppilaan kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraaminen ja edistäminen. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen.

5.4 Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Vuosiluokilla 1–6 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden

opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskelunvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeää valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaan ohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7–9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Ohjauksella vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoihin koskevassa päätöksenteossa. Oppilaanohjaus tarjoaa oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Ohjauksen tehtävänä on edistää opintojen loppuun saattamista sekä yhteishaun yhteydessä tehtävän jatkosuunnittelun avulla tukea siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

5.5 Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä kuvaillaan [Suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmassa, luvussa 5.3.](#)

6. Oppilaan arviointi

Syys- ja kevätlukukauden päättyessä voidaan tehdä suullinen arviointi. Oppilaan menestystä arvioidaan omaan opetussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden pohjalta. Suosituksena on, että ennen lukuvuoden päättymistä arvioidaan yhdessä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteensa. Näin oppilas ja hänen huoltajansa saavat käsityksen oppimistavoitteiden saavuttamiseksi ja *mitä suorituksia lukuvuositolidistuksen suullinen arviointi koskee.*

Pietarsaaren suullinen arviointikäytäntö on seuraava:

- erinomainen
- hyvä
- vaihteleva
- tuella
- tavoitteita ei ole saavutettu

Arviointi tehdään siten, etteivät oppilaan puutteelliset kielitaidot vaikuta arviointiin. Arvioitavana ovat oppilaan tiedot oppiaineessa, ei oppilaan kyky ilmaista itseään. Suullista arviointia ja numeroarviointia voidaan vuosiluokasta riippuen tehdä rinnakkain niissä oppiaineissa, joissa oppilas on integroitu perusopetukseen. Perusopetuksen päästötodistuksessa käytetään numeroarviointia. Suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma, luku 6.

7. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan osallistumistodistus (liite 5). Todistukseen merkitään opiskellut oppiaineet, niiden

laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

8. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Oman opinto-ohjelman mukainen opiskelu

Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositodistuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamistaan opinnoista ja siirtyy lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin. [1]

Tällöin voidaan tarvittaessa välttää luokalle jättäminen, jonka myötä oppilaan kaikki opinnot kyseiseltä vuosiluokalta raukeaisivat. Oman opinto-ohjelman mukaisesti opiskeleva oppilas voi jäädä vuosiluokalleen vain, jos yleinen koulumenestys on heikko. Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta. [2]